

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 102/2018-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. februára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti REALFINANC, s. r. o., Štefánikova 36, Trnava, zastúpenej JUDr. Michal Krutek, s. r. o., Hlavná 11, Trnava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Michal Krutek, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 32 C 73/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti REALFINANC, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti REALFINANC, s. r. o., Štefánikova 36,

Trnava (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej JUDr. Michal Krutek, s. r. o., Hlavná 11, Trnava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Michal Krutek, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 32 C 73/2016 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala okresnému súdu 3. novembra 2016 žalobu, ktorou sa domáha zaplatenia sumy 2 000 € s príslušenstvom z titulu nezaplatenia odmeny za sprostredkovateľskú činnosť. Sťažovateľka sa domáhala, aby okresný súd vo veci rozhodol platobným rozkazom.

Okresný súd vydal požadovaný platobný rozkaz 11. novembra 2016. Platobný rozkaz bol sťažovateľke doručený 18. novembra 2016. V nadväznosti na túto skutočnosť sťažovateľka uvádza, že *„Z dôvodu, že do dňa 27. 04. 2017 nebola vyznačená právoplatnosť predmetného platobného rozkazu v danej veci a ani vytyčené pojednávanie, resp. vykonaný iný úkon zo strany OS TT, podal Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu Sťažnosť na prietahy zo dňa 27. 04. 2017...“*.

V reakcii na sťažnosť predseda okresného súdu v prípise sp. zn. Spr. 67/17 z 10. mája 2017 uviedol, že *„Dňa 3. 11. 2017 (správne má byť „2016“) bol podaný návrh žalobcu na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 2.000,00 €, platobný rozkaz bol vydaný dňa 11. 11. 2016, ktorý bol doručený právnenému zástupcovi žalobcu/sťažovateľovi dňa 18. 11. 2016, a žalovanej dňa 21. 11. 2016.*

Dňa 6. 12. 2016 podala žalovaná odôvodnený odpor.

Súd následne dňa 25. 1. 2017 vyzval žalovanú na predloženie rovnopisu podania s poučením, že inak bude vyhotovená kópia na jej trovy – výzva doručená žalovanej dňa 1. 3. 2017 zostala bez odozvy.

Následne sudca vyzve strany sporu k podaní vyjadrení v zmysle Civilného sporového poriadku, a nariadi vo veci pojednávanie.

... Vašu sťažnosť nepovažujem za opodstatnenú, nakoľko som nezistil žiadne prietahy v konaní spôsobené sudcom alebo pracovníkom Okresného súdu Trnava, alebo ich nesprávny úradný postup – súd postupoval a postupuje v zmysle príslušných procesných ustanovení, potrebné úkony vykonáva v primeraných lehotách, ktoré však vzhľadom k zaťaženosti sudcov tunajšieho súdu spôsobených nedostatočnou personálnou obsadenosťou sa môžu zdať relatívne dlhšie; zákonný sudca jemu pridelené veci vybavuje a vytyčuje priebežne podľa poradia, ale vzhľadom na množstvo pridelených vecí, potrebu nariadovania a vykonávania pojednávaní, nie je možné vykonať v každom spise mesačne úkon, naviac nejde o vec osobitného významu, pre ktorú by mala byť uprednostnená pred inými vecami.“.

V nadväznosti na uvedené skutočnosti okresný súd uznesením sp. zn. 32 C 73/2016 z 11. mája 2017 zrušil platobný rozkaz a ďalším uznesením z toho istého dňa vyzval sťažovateľku, aby sa vyjadrila k odporu žalovaného. Sťažovateľka sa k odporu vyjadrila podaním doručeným okresnému súdu 2. júna 2017.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo ešte v predmetnej právnej veci nariadené pojednávanie, pričom podľa názoru sťažovateľky vo veci dochádza v napadnutom konaní k zbytočným prietahom.

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o nej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti REALFINANC, s. r. o... na spravodlivé prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 46 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 32 C/73/2016 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 32 C/73/2016 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. Spoločnosti REALFINANC, s. r. o... priznáva finančné zadosťučinenie v sume 500,- €, ktoré je Okresný súd Trnava povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.

4. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť spoločnosti REALFINANC, s. r. o... trovy právneho zastúpenia v sume 374,81 € na účet ich právneho zástupcu do 2 mesiacov od doručenia nálezu.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Sťažovateľka namieta primárne porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré začalo podaním žaloby 3. novembra 2016. V predmetnej veci nebolo do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu ešte nariadené ani jedno pojednávanie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistujú zásadnejšie odlišnosti (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03), čo umožňuje preskúmať ich namietané porušenie spoločne.

V nadväznosti na argumentáciu sťažovateľky o porušení ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). V prípade, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy odmietne sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sa namieta porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (pozri m. m. napr. IV. ÚS 147/04).

Aplikujúc svoju doterajšiu judikatúru na vec sťažovateľky ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že napadnuté konanie do dňa doručenia sťažnosti ústavnému súdu trvalo „len“ trinásť mesiacov, pričom z údajov uvedených v časti I tohto uznesenia vyplýva, že okresný súd nebol v ňom absolútne nečinný, keďže už 8 dní od doručenia žaloby vydal

platobný rozkaz a následne po podaní odporu vykonával nevyhnutné úkony súvisiace s prípravou pojednávania vo veci.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní a obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dôjsť k záveru o ich porušení. Túto časť sťažnosti preto odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Sťažovateľka namieta aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a to v zásade z rovnakých dôvodov ako porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd v prvom rade pripomína, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke) by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07).

Vychádzajúc z uvedených východísk svojej doterajšej judikatúry ústavný súd konštatuje, že ak vo veci sťažovateľky došiel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní nemohlo dôjsť k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, tak o to viac nemohlo dôjsť ani k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto aj túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku už bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky.

Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd poznamenáva, že odmietnutie tejto sťažnosti nebráni sťažovateľke v tom, aby podala ďalšiu sťažnosť, ktorou bude namietať zbytočné prietahy v napadnutom konaní, ak bude okresný súd v jeho ďalšom priebehu bez relevantného dôvodu nečinný, resp. jeho ďalší postup bude zjavne neefektívny.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2018